

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8CoP/97/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5912204232
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2012:5912204232.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, vo veci starostlivosti o maloleté deti T. a to G., nar. XX. XX. XXXX a Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok ako opatrovníkom, deti rodičov - matky: I. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom U. H. č. XXX, zastúpená Centrum právnej pomoci so sídlom Bratislava, Námestie Slobody č. 12 - kancelária Liptovský Mikuláš, Námestie Osloboditeľov č. 61/1 a otca: Ing. U. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom H. č. XXX, U. O., zastúpený splnomocneným zástupcom JUDr. Jiřim Martausom, advokátom so sídlom U. O., ul. M. A. č. XXX/XX, o nariadenie predbežného opatrenia v konaní o zmenu úpravy styku, o odvolaní otca dieťaťa proti uzneseniu Okresného súdu Ružomberok č. k. 2P/53/2012-51 zo dňa 19. júla 2012, takto

rozhodol:

uznesenie okresného súdu **p o t v r d z u j e** s tým, že predbežné opatrenie bude trvať až do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Ružomberok uznesením zo dňa 19. 07. 2012 č. k. 2P/53/2012-51 predbežným opatrením dočasne obmedzil styk otca s maloletými deťmi: Z. T., nar. XX. XX. XXXX a G. T., nar. XX. XX. XXXX tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi od 01. 07. 2012 každú sobotu v párnom týždni od 13.00 hod. do 18.00 hod. a v nepárnom kalendárnom týždni každú nedeľu od 14.00 hod. do 19.00 hod., vždy za prítomnosti matky maloletých detí I. T., nar. XX. XX. XXXX.

Súd so zreteľom na dočasný predbežný a preventívny charakter a účinky predbežného opatrenia, s tým spojené zákonom vyžadované predpoklady na jeho nariadenie, dospel k záveru, že návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia je dôvodný.

V uvedenej veci je potrebné dočasne upraviť pomery účastníkov konania, nakoľko ide o stav, ktorý neznesie odklad. Matka preukázala skutočnosti, ktoré odôvodňujú naliehavú potrebu okamžitej, bezprostrednej a predbežnej ochrany maloletých detí. Z predložených listinných dôkazov, ako aj zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok mal súd za preukázané, že počas stretávania sa otca s maloletými deťmi, deti trpia, plačú a odmietajú byť v prítomnosti otca bez prítomnosti matky. Problémy medzi rodičmi a maloletými deťmi pretrvávajú dlhšiu dobu, maloleté deti nemajú vytvorený potrebný citový vzťah k otcovi, otec tým, že sa snaží za každú cenu sa stretávať s maloletými deťmi bez prítomnosti matky, vyvoláva v deťoch pocity úzkosti, strachu, dôsledkom čoho je ich plač a odmietavý postoj k nemu. Táto situácia dospela až do toho štádia, že jedno z maloletých detí počas stretnutia s otcom, dávalo. V uvedenej veci je potrebné v konaní vo veci nariadiť znalecké dokazovanie, ktoré zistí príčiny odmietavého postoja detí voči otcovi, ako aj tú skutočnosť, či matka neovplyvňuje deti vo vzťahu k otcovi. Do tej doby je však potrebné, aby bol styk otca s maloletými deťmi realizovaný za prítomnosti matky, aby sa zamedzilo nežiaducim účinkom tohto stretávania sa na psychický a fyzický vývoj maloletých detí.

Vzhľadom na tieto skutočnosti, preto súd nariadil predbežné opatrenie a dočasne obmedzil styk otca s maloletými deťmi tak, ako uviedol vo výrokovvej časti uznesenia. Poukázal aj na skutočnosť, že v

štádiu konania o nariadenie predbežného opatrenia súd nemusí mať za preukázané všetky rozhodujúce skutočnosti, stačí, že v uvedenej veci bola osvedčená existencia základných skutočností.

Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie otec detí prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu, ktorý navrhol uznesenie okresného súdu zmeniť a návrh matky maloletých detí na vydanie predbežného opatrenia zamietnuť.

Nestotožnil sa s názorom súdu prvého stupňa, že v prejednávanej veci je daná naliehavá potreba, aby pomery medzi účastníkmi konania boli upravené predbežným opatrením. V súdnej veci totiž matka detí neosvedčila, ani neuviedla žiadne nové skutočnosti, ktoré by súdu neboli známe už pri poslednej úprave stretávania sa otca s maloletými deťmi, rozsudkom Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 4P/105/2009 zo dňa 06. 12. 2011. Matka sa totiž už v tomto konaní (sp. zn. 4P/105/2009), ktoré trvalo takmer 3 roky bránila tým, že deti sa s otcom v jej prítomnosti stretávať nechcú, majú z neho strach, zle to na nich psychicky vplýva a pod. Napriek jej tvrdeniam, súd právoplatným a vykonateľným rozsudkom upravil stretávanie sa otca s maloletými deťmi v neprítomnosti matky.

Podľa otca detí podstatné je to, že problém nie je v tom, ani to nebolo dokázané, ani tvrdené, že on sa v neprítomnosti matky nedokáže o deti náležite postarať, ale konfliktné situácie vznikajú pri odovzdávaní maloletých detí otcovi, ktoré pramenia z toho, že matka nedokáže deti na stretnutie s otcom riadne pripraviť, prípadne, že ich zámerne už niekoľko rokov pripravuje tak, aby bol pri stretnutí problém, čím si ale neuvedomuje, že takýmto konaním je to práve ona, ktorá spôsobuje závažné psychické problémy maloletým deťom. Je povinnosťou rodiča, ktorý má odovzdať deti na styk s druhým rodičom, zaopatriť ich takým spôsobom, aby pre ne styk nepriniesol žiadne ťažkosti, bol pre ne prínosom, znamenal pre ne príjemné spomienky a pod. Matka evidentne takýmto spôsobom nepostupuje, pretože deti sa otca pri stretnutí boja, zvracajú, keď ho vidia a to aj napriek tomu, že ho vlastne nepoznajú.

Ďalej otec detí uviedol, že v praxi sú bežné prípady, keď povinný rodič vedome a systematicky postupuje tým spôsobom, aby styk s druhým rodičom čo najviac sťažil. Takéto obštrukčné kroky, vedené s cieľom zneprijemniť situáciu druhému z rodičov, však vo svojom dôsledku poškodzuje najmä dieťa samotné a nepochybne vybočujú z medzí náležitej starostlivosti o dieťa. Príprava na konkrétne styky s oprávneným rodičom pozostáva aj zo psychickej prípravy detí na stretnutie a jej cieľom je navodenie pozitívnej nálady u detí tak, aby sa tieto na čas stretnutia so svojim druhým rodičom tešili a boli na ne pripravené. Dosah riadnej prípravy detí na stretnutie s druhým rodičom je potrebné vzťahovať nielen na obdobie bezprostredne pred jednotlivými konkrétnymi stykmi, ale na celé obdobie starostlivosti povinného rodiča o dieťa. Podoba, kvalita, či vôbec realizácia jednotlivých stykov detí s druhým rodičom závisí totiž do značnej miery na tom, ako sa ku styku detí s týmto rodičom stavia rodič, ktorý sa o dieťa stará (príprava psychická a sociálna).

Styk dieťaťa s rodičom je potrebné chápať nie ako izolovaný cieľ sám o sebe, ale ako prvok, na ktorom sa stavia celý komplex osobných vzťahov medzi dieťaťom a jeho rodičom, s ktorým trvale nežije. Prostredníctvom obštrukcie konkrétnych stykov s dieťaťom, tak môže povinný rodič nielen narušiť program doby stretnutia s oprávneným rodičom, ale v dlhodobom horizonte aj po dobu vzťahu medzi deťmi a ich druhým rodičom tak, ako k tomu došlo v prejednávanej veci. Matka detí je preto zodpovedná za to, že vzťah detí k otcovi má podporovať a prispievať k jeho pozitívnemu rozvoju, čomu napokon zodpovedá aj zákonom stanovená povinnosť dieťaťa rešpektovať svojich rodičov a teda aj povinnosť toho rodiča, s ktorým dieťa trvale nežije, tento postoj dieťaťa podporovať. Na ujmu otcovi nemôže byť ani skutočnosť, že sa chce stretávať s deťmi, ale v neprítomnosti matky. Otec si totiž s matkou nerozumie a majú názorové a povahové konflikty, v dôsledku ktorých sa rozviedli.

So zreteľom na vyššie uvedené skutočnosti v prejednávanej veci nie je podľa otca detí daná naliehavá potreba upraviť pomery účastníkov konania matkou v požadovanom smere, ktorým sa pred rozhodnutím vo veci samej, mení už právoplatné a vykonateľné rozhodnutie súdu v otázke stretávania sa otca s maloletými deťmi a naopak, je daná potreba, aby matka v záujme maloletých detí rešpektovala rozhodnutie súdu, riadne deti na stretnutie s otcom pripravila, nebránila a rešpektovala aj ústavné práva otca stretávať sa so svojimi deťmi.

Na záver otec detí uviedol, že vzhľadom na rozdielnosť pováh rodičov a príčin rozpadu ich manželstva, nie je práve žiaduce, aby sa deti stretávali v prítomnosti oboch rodičov, nakoľko takéto situácie sú

spôsobilé vyvolávať konflikty medzi rodičmi detí, ktoré deti vnímajú a následne sa na ne prenášajú. Rozhodujúce je, že otec sa, vzhľadom na jeho vzdelanie, inteligenciu a pomery, v ktorých žije, vie o maloleté deti náležite postarať a bránením stretávaniu sa deti s otcom z akýchkoľvek dôvodov, sú poškodzované len záujmy maloletých detí.

Matka detí v písomnom vyjadrení k odvolaniu prostredníctvom centra právnej pomoci navrhla uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdiť.

Uviedla, že maloleté deti otca považujú za cudzieho, čo tento v odvolaní nepopiera, ba dokonca priamo uvádza „pretože deti sa otca pri stretnutí boja, zvracajú, keď ho vidia a to aj napriek tomu, že ho vlastne nepoznajú“.

Podľa matky detí uznesenie okresného súdu je predbežným opatrením, ktoré len dočasne obmedzuje úpravu stretávania sa otca s maloletými deťmi na preklenutie nežiaducich účinkov, vyvolaných u maloletých detí zo strachu z nepoznanej osoby a prostredia, akým je pre nich ich otec a prostredie, v ktorom tento žije. Stretávanie sa vždy za prítomnosti matky je žiaduce z dôvodu, že deti doposiaľ svoju matku považovali za jedinú blízku osobu a aj s prihliadnutím na svoj vek, sú na ňu veľmi citovo naviazané a v jej prítomnosti sa cítia v bezpečí. Je podľa nej nežiaduce, aby maloleté deti vo veku 5 rokov boli nútené zotrvať v cudzom prostredí, ktoré im nie je známe, samé bez prítomnosti matky, so svojim otcom a jeho matkou (starou matkou detí), ku ktorým nemajú vybudované citové väzby, od 01. 04. 2012 každú sobotu v párnom kalendárnom týždni v čase od 10.00 hod., do nasledujúcej nedele do 16.00 hod., teda aj cez noc.

Ďalej matka dieťaťa nesúhlasila s tvrdením otca detí, že nedokáže deti na stretnutie riadne pripraviť, prípadne, že ich zámerne niekoľko rokov pripravuje tak, aby bol pri stretnutí problém a to z dôvodu, že zo strany otca detí dochádzalo k mareniu stretávania sa s maloletými deťmi (neodkladná záležitosť oznámená prostredníctvom sms správy, autoservis). Rovnako sa nerealizovalo ani stretnutie dňa 26. 05. 2012, keď sa otec detí na stretnutie nedostavil, ani nezaslal matke maloletých detí správu o tom, že sa nedostaví. Matke detí v prvom rade záleží na tom, aby deti mali spokojné a harmonické detstvo. Nepopiera dôležitú funkciu otca pri ich výchove, a je za to aby sa deti s otcom pravidelne stretávali, avšak nemôže súhlasiť s tým, aby stretnutia prebiehali tak negatívnym spôsobom, ako stretnutie dňa 05. 05. 2012, kedy obava u maloletej Z. vyvolala dávenie, čo je reakcia, ktorú nie je možné nijakým spôsobom u tak malého dieťaťa zámerne navodiť, ale je výsledkom jej vnútorného rozpoloženia a strachu. Z toho dôvodu matka detí naďalej trvala na stretávaní sa otca detí s maloletými deťmi v jej prítomnosti.

Matka detí preto navrhla uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdiť.

Opatrovník detí sa k odvolaniu otca detí písomne nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods.1 O. s. p.), po zistení, že odvolanie podal včas účastník (§ 204 ods. 1, § 201 O. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré môže napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 201 O. s. p.), pričom podanie oprávneného prostriedku nie je vylúčené podľa § 202 O. s. p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.), preskúmal rozhodnutie napadnuté odvolaním v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 212 ods. 2 písm. a/ O. s. p. a uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1 O. s. p.) z nasledovných dôvodov:

V preskúmvanej veci mal odvolací súd z obsahu spisu preukázané, že podaným návrhom, došlým súdu dňa 04. 06. 2012, sa matka detí domáhala zmeny úpravy styku otca s maloletými deťmi tak, že otec je oprávnený sa s maloletými deťmi stretávať každú nedeľu v párnom kalendárnom týždni v čase od 13.00 hod. do 17.00 hod. za jej prítomnosti s tým, že v stanovenú dobu sa rodičia detí stretnú pred reštauráciou Kozí vršok v Ivachnovej a matka je povinná deti na stretnutie pripraviť.

V priebehu konania podala matka detí návrh na vydanie predbežného opatrenia, ktorým sa nariaďuje stretávanie otca s maloletými deťmi v období od 01. 07. 2012 každú sobotu v párnom kalendárnom týždni v čase od 13.00 hod. do 18.00 hod. a v nepárnom kalendárnom týždni každú nedeľu v čase od 14.00 hod. do 19.00 hod., vždy za prítomnosti matky detí.

Okresný súd vyhovel návrhu matky na vydanie predbežného opatrenia, oboznámia sa s listinnými dôkazmi, so správami o priebehu stretnutia otca s deťmi zo dňa 22. 04. 2012 a 05. 05. 2012, pričom tohto stretnutia 05. 05. 2012 sa zúčastnila aj pracovníčka Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok, a ktoré správy sú súčasťou spisu Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 2Em/1/2012. Taktiež vychádzal aj zo správy opatrovníka detí, vyjadrujúceho sa k návrhu matky detí na zmenu úpravy styku otca s deťmi (č.l. 16 spisu) Z týchto mal preukázané, že počas stretávania sa otca s deťmi, deti trpia, plačú a odmietajú byť v prítomnosti otca bez prítomnosti matky, problémy medzi rodičmi a deťmi pretrvávajú dlhšiu dobu, maloleté deti nemajú vytvorený potrebný citový vzťah k otcovi, otec tým, že sa snaží za každú cenu sa stretávať s deťmi bez prítomnosti matky, vyvoláva v deťoch pocity úzkosti, strachu, dôsledkom čoho je ich plač a odmietavý postoj k nemu, pričom táto situácia dospela až do toho štádia, že jedno z detí počas stretnutia s otcom, dávalo. Vzhľadom na uvedené, je podľa súdu potreba vo veci samej nariadiť znalecké dokazovanie, zistiace príčiny odmietavého postoja detí voči otcovi, taktiež skutočnosť, či matka prípadne neovplyvňuje deti vo vzťahu k otcovi.

Podľa § 102 ods. 1 O. s. p., ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

Základnými znakmi predbežných opatrení sú ich dočasnosť a provizórnosť.

Účastník domáhajúci sa nariadenia predbežného opatrenia musí aspoň osvedčiť (nie v plnom rozsahu dokázať) dôvody na jeho vydanie.

V konaniach starostlivosti súdu o maloleté deti je potrebné starostlivo zvážiť, či sú splnené všetky zákonné podmienky pre nariadenie predbežného opatrenia.

Odvolačný súd po preskúmaní obsahu spisu dospel k názoru, že matka detí osvedčila potrebu dočasnej úpravy pomerov k maloletým deťom. Predložené listinné dôkazy preukazujú, že je v súčasnej dobe v záujme maloletých detí, aby bol styk s otcom realizovaný za prítomnosti matky. V celom rozsahu sa odvolací súd stotožnil s názorom súdu prvého stupňa v tom, že vo veci je potrebné nariadiť znalecké dokazovanie, avšak do doby jeho vykonania je potrebné, aby bol styk otca s maloletými deťmi realizovaný za prítomnosti matky, aby sa zamedzilo nežiaducim účinkom tohto stretávania sa na psychický a fyzický vývoj maloletých detí. Zároveň považoval za nevyhnutné poukázať na skutočnosť, že predbežné opatrenie nie je rozhodnutím konečným, jeho účelom je len provizórna (dočasná) úprava pomerov účastníkov. Takéto rozhodnutie je dočasné, obmedzuje sa na dosiahnutie len predbežných účinkov, neprejudikuje výsledok konania pred súdom.

Vzhľadom na existujúci stav, kedy maloleté deti odmietajú styk s otcom bez prítomnosti matky, plačú, odmietajú ju pustiť zo svojej blízkosti (čoho svedkom bola aj pracovníčka Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok, odbor sociálnych vecí a rodiny - úradný záznam z č.l. 16 pripojeného spisu sp. zn. 2Em 1/2012) nepovažoval odvolací súd odvolanie otca detí za dôvodné. Neobstojí jeho tvrdenie, že od poslednej úpravy styku otca s deťmi ubehol len krátky čas (posledná úprava vykonaná rozsudkom Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 4P 105/2009 zo dňa 6. 12. 2011, právoplatným dňa 04. 01. 2012), a matka neuviedla žiadne nové skutočnosti, ktoré by preukazovali, osvedčovali naliehavú potrebu zmeny úpravy styku otca s maloletými deťmi. Je zrejmé, že problémy pri stretávaní sa otca s deťmi sú síce dlhodobé a v podstate pretrvávajú od rozvodu manželstva, a teda boli známe už v predchádzajúcom konaní vedenom na Okresnom súde po sp. zn. 4P/105/2009, avšak súčasný stav je natoľko vážny, že si nevyhnutne vyžaduje dočasnú úpravu pomerov k maloletým deťom v záujme ochrany ich zdravého fyzického a psychického vývinu.

Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie okresného súdu ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil s tým, že predbežné opatrenie bude trvať do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej t.j. o zmenu úpravy styku otca s maloletými deťmi.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie n i e j e prípustné.